

Verkställighet för socialpsykiatri

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Riktlinje
	Beslutad av	Socialnämnden 2022-05-11 § 92
	Dokumentansvarig	Områdeschefer LSS
	Reviderad	

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	4
1.1	Syfte.....	4
1.2	Mål.....	4
2	Regelverk.....	4
3	Ansvar.....	5
4	Metod.....	5
4.1	Kriterier för rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen.....	6
4.2	Möte aktualisera behov.....	6
4.2.1	Inkommit uppdrag.....	6
4.2.2	Uppstartsmöte.....	6
4.3	Genomförandeplan.....	6
4.4	Genomförande av insats.....	7
4.4.1	Dokumentation.....	7
4.4.2	Uppföljning av insats.....	7
4.4.3	Åtgärd eller avslut.....	7
4.5	Råd och stöd.....	7
4.5.1	Målgrupp.....	7
4.5.2	Syfte.....	7
4.5.3	Mål.....	8
4.5.4	Insatsen råd och stöd.....	8
4.6	Boendestöd.....	8
4.6.1	Målgrupp.....	8
4.6.2	Syfte.....	8
4.6.3	Mål.....	8
4.6.4	Insatsen boendestöd.....	8
4.6.5	Avslut av insatsen boendestöd.....	9
4.7	Sysselsättning.....	9
4.7.1	Syfte.....	9
4.7.2	Mål.....	10
4.8	Särskilt boende.....	10
4.8.1	Målgrupp.....	10
4.8.2	Syfte.....	10
4.8.3	Mål.....	10
4.8.4	Insatsen särskilt boende.....	10
4.8.5	Beslut.....	11
4.8.6	Externa boendes dokumentation.....	11
4.8.7	Uppföljning externt boende.....	11
4.9	Samverkan och delaktighet.....	11
4.9.1	Samordnad individuell plan (SIP).....	11
4.9.2	Vårdplanering/trygg och säker hemgång.....	11
4.9.3	Samverkan med öppenvårdspsykiatri.....	11
4.9.4	Brukarråd.....	11
5	Övrigt.....	11
5.1	Sekretess.....	11
5.2	Social dokumentation.....	11
5.3	Stöd till närstående.....	11
5.4	Enskilda med beroendeproblematik.....	12
5.5	God man/förvaltare.....	12
5.6	Barns delaktighet/barnkonventionen.....	12

1 Bakgrund

Målgrupp för insatser inom socialpsykiatri är personer med psykiska funktionsnedsättningar, vilket gör att de har stora svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Begränsningarna har funnits eller kan antas att bestå under längre tid. Med längre tid avses 1 år. Personen som kan bli aktuell för insatser finns i åldersspannet 18–64 år, förutom för sysselsättning där målgruppen är personer mellan 21–64 år.

Diagnos är en förutsättning för att beviljas bistånd i form av sysselsättning, se riktlinjer för handläggning socialpsykiatri. För övriga insatser är diagnos inget krav för att insats skall kunna beviljas.

Om någon får en ny diagnos som innebär att han/hon omfattas av LSS ska information ges om möjligheten att ansöka om insatser enligt LSS. Vid behov bokas flerpartsmöte för personen tillsammans med handläggare inom socialpsykiatri och LSS-handläggare.

Sammanboende äkta makar har en förpliktelse att bistå varandra med de sysslor som förekommer i ett hem (1 kap 2 och 4 § § Äktenskapsbalken). I dessa riktlinjer gäller samma förutsättningar för ogifta sammanboende samt hemmaboende vuxna barn. Denna förpliktelse gäller inte vid insatserna som ingår i personlig omsorg.

Insats med pågående beslut fortsätter tills det att behovet förändras även efter 67 år ålder. Dock inga nya beslut efter 67 års ålder.

1.1 Syfte

Syftet med styrdokumentet är huvudsak vara ett stöd för verkställigheten inom socialpsykiatri vid utförande av den enskildes behov utifrån beslut. Här beskrivs vilka insatser som vanligtvis beviljas samt hur dessa ska verkställas. Styrdokumentet ska leda till en ökad delaktighet för den enskilde samt säkerställa att biståndsbeslut verkställs på ett rättssäkert sätt. Riktlinjen är ett komplement till de lagar och föreskrifter som styr verksamheter inom området.

1.2 Mål

Målet med en beviljad insats är enligt socialpsykiatri en skälig levnadsnivå och att den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Den enskildes förmåga att klara sig själv ska tas till vara och stärkas så långt det är möjligt och insatserna ska planeras i nära samverkan med den enskilde och/eller anhöriga eller närstående.

2 Regelverk

Socialtjänstlagen
Förvaltningslagen
Äktenskapsbalken
Föräldrabalken
Kommunallagen

3 Ansvar

Nämnden (Socialnämnden) ansvarar för att

- besluta om styrdokument gällande socialtjänst.

Handläggare ansvarar för att

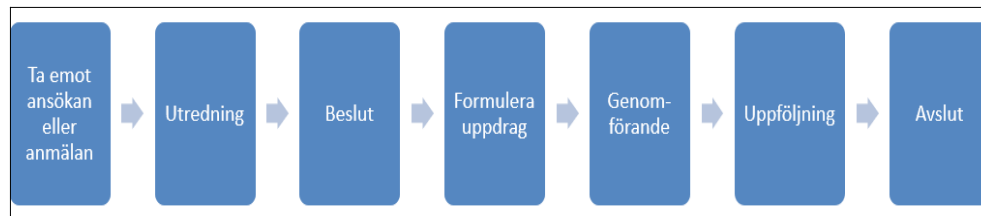
- ta emot den enskildes ansökan, utreda och bedöma behov samt besluta om insatser.
- vara behjälplig vid överklagan av icke gynnande beslut.
- beställa via uppdrag beslutade insatser av verkställande enhet.
- följa upp och dokumentera när den beställda insatsen verkställts.
- följa upp och dokumentera beslutet om insats.

Utförarverksamheten ansvarar för att

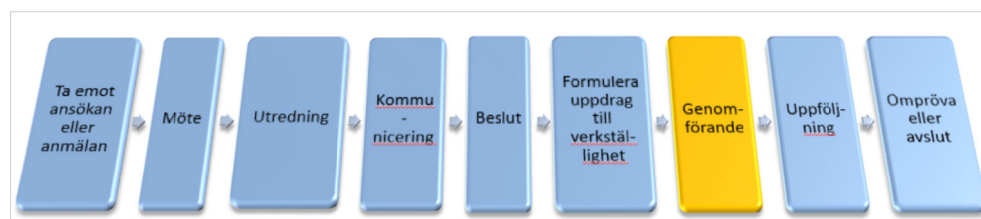
- verkställa de insatser som handläggare beslutat om.
- följa upp och dokumentera hur den beställda insatsen verkställts.
- meddela handläggare om förhållandena för den enskilde förändras.

4 Metod

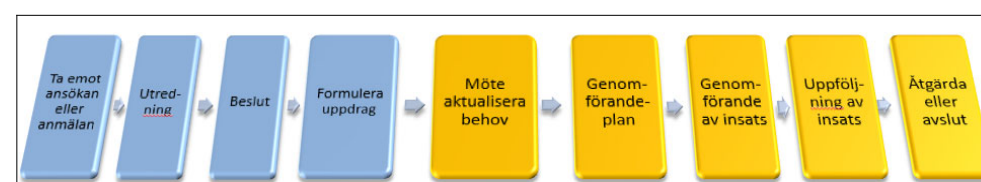
Socialtjänstprocessens har olika huvuddelar där både myndighet och verkställighet ansvarar för olika och några gemensamma delar, se nedanstående figur. Processerna består av aktiviteter som ska vara standardiserade och som i sin tur består av rutiner. Mer information kring myndighet, se riktlinje ”Handläggning av socialpsykiatri”.

Myndighet/verkställighet ansvarar för nedanstående delar som förtydligas i nedanstående rubriker:

Myndighet är blå rutor och verkställigheten är gula rutor.

Myndighet är blå rutor och verkställigheten är gula rutor.

4.1 Kriterier för rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen

- Det måste ha inkommit en ansökan från enskild, god man/förvaltare eller annan huvudman innan aktualisering görs. Om utredning inleds skall det ske enligt 11 kap 1§ SoL.
- Personen som ansöker måste vara folkbokförd i Eda kommun. För personer som vistas på institution eller som avtjänar fängelsestraff eller genomgår rättspsykiatrisk vård gäller särskilda bestämmelser.
- Rätten till bistånd föreligger om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.
- Den enskilde och God man/förvaltare skall delges beslutet om samtycke finns från den enskilde.

4.1.1

I lagen beskrivs de insatser som brukaren utifrån målgruppen kan ansöka om.

1. Råd och stöd.
2. Boendestöd.
3. Sysselsättning.
4. Särskilt boende.

4.2 Möte aktualisera behov

4.2.1 Inkommit uppdrag

När brukaren blir beviljad insats lämnas beslut som en beställning med ett uppdrag där behov och mål förtydligas till ansvarig områdeschef. Alla insatser ska vara verkställda snarast möjligt.

Kontakt tas av verkställigheten med den sökande eller legal företrädare snarast möjligt, dock senast inom tre veckor. Verkställandet av de olika insatserna sker alltid i samråd och i dialog med den enskilde och/eller företrädaren.

4.2.2 Uppstartsmöte

Områdeschef kallar till ett uppstartsmöte, där deltar brukare, anhörig/god man utsedd kontaktpersonal och/eller stödpedagog och vid behov annan funktion.

Syftet med uppstartsmötet är att utifrån målet med insatsen fastställa vilket behov och önskemål brukaren har på hur insatsen ska genomföras, informera om verksamheten och tydliggöra förväntningar samt skapa en första kontakt.

4.3 Genomförandeplan

Vid all verkställighet ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Det innebär att brukaren är delaktig vid upprättande och uppföljning av genomförandeplanen.

Genomförandeplanen är ett verktyg för detta och ska upprättas inom 2 veckor och följas upp 1:a gången inom 3 månader där kompletterande kartläggningen ingår. Sedan följs genomförandeplanen upp vid behov eller inom 6 månader. Anhöriga/god man kan vara delaktig om brukaren samtycker.

4.4 Genomförande av insats

Insatsen ska genomföras utifrån den enskildes behov, önskemål och delaktighet som framgår i GFPL. Målet med insatsen är att den enskilde ska känna jämlikhet i samhället och delta på samma sätt som alla andra.

Insatsen ska kompensera för svårigheterna i den dagliga livsföringen och stärka deras förmåga att leva ett självständigt liv.

4.4.1 Dokumentation

- Utförande av beslut dokumenteras i verksamhetssystemet Procapita.
- Genomförandeplan upprättas.
- Dokumentation sker av insatser och åtgärder som krävs i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.
- Handlingar/dokument som rör personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte har tillgång till dem.
- Den enskilde, god man och legal företrädare har rätt att ta del av dokumentationen.

4.4.2 Uppföljning av insats

- Målet är att verkställighet ska göra en uppföljning av hur insatsen genomförs, vilket bestäms i varje ärende och normalt görs inom sex till tolv månader.
- Den enskildes behov kan ha förändrats och insatsen samt genomförandeplanen kan därmed behöva revideras.
- Omprövningen kan även ske om förändring skett av de förutsättningar som legat till grund för beslutet.
- Verkställighet ska meddela förändrat behov till handläggare.

4.4.3 Åtgärd eller avslut

- Genomförandeplanen revideras utifrån behov och önskemål från den enskilde.
- Om den enskilde tackar nej till erbjuden insats kan detta i vissa fall bedömas som om behovet inte kvarstår. Ärendet aktualiseras då åter hos handläggare.
- Avsluta dokumentationen i verksamhetssystemet Procapita.
- Avsluta verkställigheten i Procapita.

4.5 Råd och stöd

4.5.1 Målgrupp

Målgrupp för insatsen råd och stöd är personer med psykiska funktionsnedsättningar och som har väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Begränsningarna har funnits och antas komma att bestå under längre tid. Personen ska med stöd klara av ett eget boende och aktivt kunna medverka i förändringsarbetet. Personer som kan bli aktuella för insatsen ska vara 18 och upp till 64 års ålder. Målgruppen är personer där ett eventuellt behov av boendestöd kan finnas, men som ännu inte är redo för att låta boendestödjare komma in i hemmet.

4.5.2 Syfte

Syftet med insatsen råd och stöd är att i ett tidigare skede fånga upp personer som i förlängningen kan bedömas vara i behov av boendestöd.

Genom insatsen utvidgas omfattningen av vilka som kan beviljas insatser från socialpsykiatrin till att inbegripa också de som ännu inte är redo för att släppa in boendestödare i hemmet och som gör att insatsen boendestöd inte i egentlig mening fyller sin funktion. Behov av insatser kan ändå finnas och insatsen råd och stöd har då en förebyggande funktion då målgruppen fångas upp i ett tidigt skede, vilket kan medföra att signaler på svårare psykiatriska tillstånd kan upptäckas och hanteras i tid.

4.5.3 Mål

Målet med insatsen är att motivera den enskilde i riktning mot insatsen boendestöd. I förlängningen ska detta leda till att öka möjligheterna till lyckosamt resultat för insatsen boendestöd.

4.5.4 Insatsen råd och stöd

Det är boendestödare som utför insatsen råd och stöd. I råd och stöd ingår motiverande samtal utanför hemmet. Den enskilde ges möjlighet att få en trygg relation till boendestödaren, vilket ökar möjligheten att den enskilde släpper in den enskilde i sitt hem. Insatsen tidsbegränsas till högst 3 månader. Därefter ska uppföljning ske. Uppföljningen ska utmynna i eventuell ansökan om insatsen boendestöd. Om uppföljningen visar att den enskilde istället är i behov av andra insatser ska hänvisning ske till rätt instans.

4.6 Boendestöd

4.6.1 Målgrupp

Målgrupp för boendestödet är personer med psykiska funktionsnedsättningar och som har väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Begränsningarna har funnits och antas komma att bestå under längre tid. Personen ska med stöd klara av ett eget boende och aktivt kunna medverka i förändringsarbetet. Personer som kan bli aktuella för insatsen ska vara 18 och upp till 64 års ålder.

4.6.2 Syfte

Insatser i form av boendestöd har till syfte att ge stöd för att stärka och utveckla den enskildes egna förmågor. Insatserna ska vara utformade på ett sådant sätt att de är av habiliterande/rehabiliterande karaktär och skall på sikt leda till ett självständigt liv.

4.6.3 Mål

Målet med boendestödet är att den som på grund av psykisk funktionsnedsättning möter stora svårigheter i sin livsföring ska ges möjlighet att delta i samhällets gemenskap och kunna leva som andra.

4.6.4 Insatsen boendestöd

Boendestödet utförs i första hand i personens hem och kan innehålla:

- stödjande insatser, exempelvis stöd för att stärka självförtroendet, stötta den enskilde till att våga ta egna beslut, stöd för den enskilde att våga lita på sin egen förmåga.
- pedagogiska insatser, exempelvis lära/träna den enskilde att sköta hem och hushåll, att handla i affärer, att vistas i offentliga miljöer, att åka allmänna kommunikationer och i övrigt vara behjälplig med att

- planera och skapa struktur.
- aktiverande insatser för att bryta passivitet, det vill säga att motivera den enskilde till olika aktiviteter t.ex.
 - att sköta den personliga omvårdnaden
 - att delta i hemarbetet
 - att komma ut på olika aktiviteter
 - att delta i sysselsättning.
- nätverksskapande insatser för hjälp att bygga upp/återupprätta ett eget socialt nätverk t.ex. stöd för att återknyta eventuellt förlorade kontakter med anhöriga, vänner samt skapa nya vänskapsrelationer.
- ledsagning om det är en stödjande funktion för att den enskilde ska klara av att bland annat genomföra läkarbesök. Insatsen ska vara ett led i träning och lärande där målsättningen är att den enskilde på sikt ska klara av besöken själv.
- hjälp med enklare ekonomiska angelägenheter såsom att betala fakturor och planera hushållsinköp. Mera omfattande hjälp med ekonomi ska inte ges inom ramen för boendestöd.
- hjälp att vid behov kontakta olika myndigheter exempelvis hälso- och sjukvård med mera.

Behov av boendestöd anses inte föreligga om personen har behov av bestående hjälpinsatser. Personens hjälpbehov kan i sådana fall vara av sådan art, exempelvis personlig omvårdnad och serviceinsatser i hemmet som faller in under rätten till bistånd i form av avgiftsbelagd hemtjänst. Boendestödjande insatser ska vara habiliterande/rehabiliterande och av behandlade karaktär. De är då enligt 8 kap 1 § SoL avgiftsbefriade.

4.6.5 Avslut av insatsen boendestöd

Den enskilde kan när som helst säga upp boendestödet. Boendestödet kan även avslutas om den enskilde inte medverkar.

4.7 Sysselsättning

Syftet med sysselsättning är att ge den enskilde möjligheter att delta i samhällets gemenskap och att ha samma levnadsvillkor som övriga.

Insatsen ska anpassas efter den enskildes behov och förutsättningar och ge utrymme för flexibla lösningar när det gäller målsättning, aktiviteter och närvarotid. Den enskilde ska vara delaktig och kunna påverka insatsens utformning. Sysselsättningen kan ha olika syften för olika personer. Syftet kan vara:

- att ge ett aktivt innehåll under dagen och bidra till sociala kontakter och en fungerande vardagsstruktur.
- att öka den enskildes möjligheter att leva ett självständigare liv.
- rehabiliterande och bidra till den personliga utvecklingen samt öka delaktigheten i samhället och på sikt leda till arbete.

4.7.1 Syfte

Syftet med sysselsättning är att ge den enskilde möjligheter att delta i samhällets gemenskap och att ha samma levnadsvillkor som övriga.

Insatsen ska anpassas efter den enskildes behov och förutsättningar och ge utrymme för flexibla lösningar när det gäller målsättning, aktiviteter och

närvarotid. Den enskilde ska vara delaktig och kunna påverka insatsens utformning. Sysselsättningen kan ha olika syften för olika personer. Syftet kan vara:

- att ge ett aktivt innehåll under dagen och bidra till sociala kontakter och en fungerande vardagsstruktur.
- att öka den enskildes möjligheter att leva ett självständigare liv.
- rehabiliterande och bidra till den personliga utvecklingen samt öka delaktigheten i samhället och på sikt leda till arbete.

4.7.2 Mål

Sysselsättningen ska uppnå något av följande mål:

- personen upplever sysselsättningen som meningsfull
- personens ensamhet och isolering bryts
- personen delaktighet i samhället ökar.

4.8 Särskilt boende

4.8.1 Målgrupp

Särskilt boende är boende för personer som på grund av psykiska funktionsnedsättningar inte klarar av att bo i ordinärt boende med stöd.

4.8.2 Syfte

Insatser i form av särskilt boende syftar till att ge omvårdnad så att den enskilde uppnår skälig levnadsnivå. Stödet ska vara till för att stärka och utveckla den enskildes förmågor och resurser. Insatserna ska vara utformade på ett sådant sätt att de innebär en är av rehabiliterande och habiliterande karaktär.

4.8.3 Mål

Målet med särskilt boende är att den som på grund av psykiska funktionsnedsättningar har svårigheter i sin livsföring ska få möjlighet att delta i samhällets gemenskap och kunna leva som andra. Målsättningen med boendet är att den enskilde tillsammans med personal från boendet ska utveckla strategier och rutiner som möjliggör denna att på sikt kunna klara sin vardag i eget boende och då i första hand med stöd.

4.8.4 Insatsen särskilt boende

I Eda kommun finns inget kommunalt boende och det blir då aktuellt med boende hos extern aktör. Särskilt boende innebär att personen har stöd i sin vardag dygnet runt. Utöver det finns personalen till för att ge omvårdnad samt vara ett stöd för att stärka och utveckla den enskildes egna förmågor och resurser.

Den enskildes individuella behov ska vara styrande hur stödet utformas.

Behov av särskilt boende anses föreligga om personen:

- är en fara för sig själv och/eller andra. Vid allvarig fara skall psykiatrin i regionen kontaktas.
- på grund av betydande och varaktiga psykiska funktionsnedsättningar inte kan bo i ordinärt boende
- har ett omfattande behov av stöd, struktur och trygghet dygnet runt.
- andra insatser ska ha provats utan att behovet har kunnat tillgodoses.

4.8.5 Beslut

Beslut om extern placering fattas av socialnämnden. Utredning till socialnämnden ska följa den mall som gäller för socialnämndsärenden. Verkställigheten ansvarar för boendeplacering och kostnad. Handläggares utredning av behovet och samråd med handläggare ligger till grund för val av placering. Handläggare kan initiera detta hos verkställighet innan beslut om bistånd fattats för att spara tid i förberedelsestadiet.

4.8.6 Externa boendes dokumentation

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:5) kap 6 om dokumentation ska den som genomför en insats dokumentera genomförandet. Genomförandeplanen ska inhämtas och förvaras i den enskildes akt. Månadsrapporter skall inhämtas från externa aktörer.

4.8.7 Uppföljning externt boende

Uppföljning ska ske var 6:e månad av områdeschef och handläggare tillsammans utifrån beslut, uppdrag och genomförande.

4.9 Samverkan och delaktighet

4.9.1 Samordnad individuell plan (SIP)

Se regional riktlinje Samordnad individuell plan.

4.9.2 Vårdplanering/trygg och säker hemgång

Se rutin för ”Inläggning och utskrivning från slutenvård” och ”Riktlinje [Samordnad individuell plan med Cosmic Link](#)”.

4.9.3 Samverkan med öppenvårdspsykiatri

Kontinuerliga samverkansmöte/behandlingskonferens där boendestöd, områdeschef, handläggare samt psykiatrijuksköterska från kommun och region är inbjudna. Syftet är att underlätta och stärka samverkan kring de enskildas situation.

4.9.4 Brukarråd

Det finns brukarråd som har möte 3–4 gånger per år. Syftet är att öka delaktigheten i samhället och stärka inflytandet på verksamheten.

5 Övrigt

5.1 Sekretess

Uppgifter om den enskilde är sekretessbelagda och kan inte lämnas ut till annan än denne utan samtycke.

5.2 Social dokumentation

Information om social dokumentation finns att läsa i riktlinjen och rutinen ”Dokumentation inom SoL, LSS och HSL”.

5.3 Stöd till närstående

Se riktlinje Anhörigstöd.

5.4 Enskilda med beroendeproblematik

Samverkan kan ske med missbruksenheten och externa parter inom regionen och frivilliga alternativ.

5.5 God man/förvaltare

Om en person på grund av sin funktionsnedsättning inte kan företräda sig själv ska en god man/förvaltare utses. Se rutin god man/förvaltare.

5.6 Barns delaktighet/barnkonventionen

Barnkonventionen som lag trädde i kraft den 1 januari 2020. Beslutet innebär ett förtydligande och synliggörande av de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter och barnets bästa ska beaktas vid ärenden som rör eller innefattar barn. Barnkonventionen bidrar till att synliggöra barnets rättigheter i all offentlig verksamhet.

Barnchecklista inför beslut:

- Påverkar beslutet barn under 18 år? Ja eller nej.
 - Om ja:
 - På vilket sätt påverkar insatsen barn?
 - Hur har barnets bästa beaktats?
 - Finns det eventuella intressekonflikter, vilka?
 - Har barn fått uttrycka sina åsikter och på vilket sätt?